

duximus ascribendum: de quibus depositionis eius festum de cetero & celebrare obseruandum. Vnde quia uestra potissimum interest et inuitari uita, & gloria uenerari, sagaciter in oibus & studete, ipse sibi prae & inhaerere uelut in, & festum excolere scitatis, ut cuius conuersationis merulis esse potius cipes: digni habeamini eiusdem beatitudinis fore cōsortes. Datū Anagninae, quinto decimo kalendas Februarias.

Incipit praefatio sancti Bernardi abbatis in uitam sancti Malachiae episcopi.

Semper quidem operae precium fuit, illustres sanctorum describere uitas, ut sint in speculū & exē plū ac quoddam ueluti cōdimentum uitae hominum sup̄ terram. Per hoc enim quodammodo apud nos etiam post mortē uiuant: multosque ex his qui uiuent mortui sunt, ad uerā prouocant & reuocant uitā. Verū nūc maxime id requirit raritas sanctitatis: & nostra plenē etas inops uitōrū. Quam sanē inopia sup̄ nos adeo inualuisse sentimus: ut nulli sit dubium illa uita nos ferat, quā abundabit iniquitas: refrigescet charitas multōrū. Et ut suspicor ego, aut p̄sto, aut p̄pe est: de quo scriptū est: factū est ei⁹ p̄cedet egestas. Nil fallor anti xps esse iste: quem fama ac herilitas totū bonū, & prae, & comitat. Siue igit nūcia iam praesentis, siue iam saep̄ affuturi praenuncia, egestas in euidenti est. Tactō uulgus, taceo uile florum huius seculi multitudinē: in ipsas ecclesiae colinas uolo oculos leues. Quē mihi ostēdas, uel de florum numero qui uidetur dati in lucē gentiū, nō magis de sublimi fumantem, quam flammantem? Est lumen quod in te est, inquit, renebre sunt quāte sunt tenebre. Nisi tu illos forte (quod non credo) luce dixeris, qui quae hinc uelut p̄tate: qui in haereditate dñi nō que dñi, sed magis quā sua sunt queritāt. Quid dico quā sua sunt? Perfecti sit & scitis etiā sua quē, suāque retinēs: si ab alienis cor manusque cōtineat. Meminerit tamē quī sibi nūc huc forte peruenisse uidetur, eundē exigit scitatis gradum & ab ethico. An nō milites suis tubent contenti fore stipendijs, ut saluti suae? Magis uerō ecclesiae doctori, si sit sicut uis? militū: aut certe (quod ad florum improprietā p̄pheta loquitur) si ut p̄p̄s, ita & sacerdos fuerit. O deformitātē. Itāne summū merito reputādas eris, qui a summo currentis gradū habebit uix in clero, nō ab illo abforbeat? Quam taras tū iste ipe in clero. Quem item das mihi contentū necessarijs, cōtemporem superfluo rūrū? Lex est tamē praēfixa ab apl̄s aplorū successōribus. Vidūm & uestitum hūies inquit: his cōtēti simus. Vbi forma haec in libris cernimus eam: sed non in uis. Habes uerō de iusto, quia lex dei eius in corde ipsius: & nō in codice. Nec perfectio nis is grad⁹. Perfectus carere & necessarijs paratus est. At gratias istud. Vt nā superfluis ponatur modus: utinam nō cupiamus in infinitū. Sed quid? Fortē reperitas qui hoc possit. Id quidē difficile: sed uide quid egimus. Querebamus uirū op̄mū: multorū liberatorē: & ecce laboramus in inueniēdo, qui seipsum saluum facere possit. Optimus hodie est: qui nō est nimis mal⁹. Vnde quā terra deficit sanctus: uideor mihi non superuacue ex his qui empti sunt de terra, reuocare ad mediū Malachiam ep̄m: uirū uerē sanctū & nō uirū quidē tēporū singularis sapientiae & uirtutis. Iste erat lucerna ardens & lucēs: nec extinguita est, sed submota. Quis mihi tūre succentat, si te admodum carē. Imo uerō nō est quod mihi ingrati esse mei seculi hoies debeant, & ois dñiiceps gñatio uentura, si quem condidit uult, reuocem stylo, si nūdo restitūm quō dignus nō erat mūdus: si feruē memoriae hōi in hōiem cuius memoria in benedictione sit oibus qui legere dignabunt. si me excitare amicus dormiētē, uox turturis audita fuerit: terra ufa dīcēs, ecce ego uo bis cum sum ois? dīcēs: uisq; ad cōsumationē scilicet. Deinde sepelit apud nos est, nobis sp̄aliter hoc op̄mū in uis. Quid quē inter sp̄ales amicos sanctus ille habebat, & eo loci ut nulli in hac parte gl̄ae scdm̄ iustis me dedit. Nec mercede uacat: mihi tante familiaritatis sanctitatis. Primitias iam ac

cepim extremis posit⁹ erat, imo in principijs, iuxta illud: Cū cōsummatus fuerit homo tūc incipit. Ac currit ego, ut benedictio morituri sup̄ me ueniat. At ille cū iam mebra alia mouere nō posset, fortis ad cāda benedictionē: ele uaris sanctis manibus super caput meū benedixit mihi, & benedictionē hereditate possideo. Et quomodo ego illū filere queam? Postremo tu id mihi abba Congame intum gis, reuerendus frater & dulcis amicus meus, ac tecum pariter (ut ex hybernia scribis) uestra illa omnis ecclesia sanctorum. Libens obediō: praeritum quod nō eloqui uis exigitis, sed narratōem. Dabo uerō operam ut ea sit pura & luculenta: deuotos informans, fastidiosos non onerans. Sanē narratōnis ueritas secura apud me est, intima at nobis: haud alia proculdubio protestantibus quam quae certisimē comperta sunt uobis.

Explicit praefatio.

INCIPIT VITA SANCTI MALACHIAE EPISCOPI.

Malachias noster ortus hyberniae de populo barbaro, sibi educatus, sibi literas doctus est. Ceterū de natū barbarie traxit nihil nō magis quam p̄tēs matris de sale materno. Quē uerō iuauē quā inculca nobis barbaries tam urbanum protulit cūm sanctorum, & domesticum det: qui productus mel de petra, oleūq; de saxo dicitur: mo ipse fecit hoc. Parēs tamen illi fuere genere & potētia magni iuxta nomen magnorum qui sunt in terra. At mater mente quā sanguine generosior, statim ab in ipso iustio utarum suarum notas paruulo facere uis uat: hāc pluris illi eximiam uentosa scientia literaturae secularis. Ad utraq; tamen huc nō defuit ingenium pro etate. In scholis literas, domi timorem domini docebat, & quotidians professibus respondebat ambobus satis magistro & matris. Nempē ad principio spiritum fortitū est bonum, per quem erat puer doctus, & amabilis ualde, nūc admodum omnibus per omnia gratiosus. Bibeat autem pro lacte de pectore materno aquas sapientiae salutatis, & hiebat in gēte seipso prouidentior. Prudentior dicam, an fortior. Vt utiq; enim si dixerō, non me possit obiter ueritate enim dicam. Agebat senis moribus, annis puer, ex parte se uita puerilis. Quicq; ex hoc cunctis esset reuerentia & stupor, non tamen inde ut affollet mollesceret inueniebat: sed magis quietus & subditus in omni mansuetudine. Nō impatiēs magister: nō fugitans disciplina, non lectiois fastidens, non ludorum demique appetens: quod uel maxime illa etas dulce ac familiare habere solet. Et proficere bat supra omnes coetanos suos: in ea quidem literatura quae illi cōpetebat etati. Nam in disciplina morum proficē uirtutum, etiā super omnes docentes se in breui cōtult: non tā matre tū, quā uirtutis magistra. Hac sollicitate, haud segnitē & in diuinis exercebat, petere secretū, anticipare uigilias, meditari in legē, tētib; parctus, orare frequentius. Et quia ecclesiae frequentare nec uacabat propter studium, & pro uerendum non libebat: uicariis puras manus in omni loco, ubi tū secretē id posset. Iā tunc si quid dem cautus fuit declinare utrus uirtutū, inuenit gloriam. Est uicis prope cōiuratum in qua dicebat puer: quō magister est? frequēter pergere solitus etas, ipso solo comite. Illo cūtib; ambob; pariter ipe (ut postea referet) retra hebat pedes, sicut gradū, & ita ad tergo magis. Illo quō nō cōpōtēte expanis ad celū manū; rapti quodamō ac ueluti iaculatā emitebat orōne: & sic dīstulans magis demuo sequebatur. Istū modū pro furto, puer sapius eluē, debet comite pariter & magis. Nō ē dicere oia, quae p̄cipia colore bonae indolis decorauere, ad imitatorē atq; uirtuosa curandū. Vnū tū refero adhuc: quod hoc meo quidem iudicio nō modo bonae sed & magis in puero dedit in signe sp̄ci. Excois atq; op̄mūne cūlūdam magis erat enim famulos

em famosus i discipulis quas dicitur liberaliter) adiuuit illū discendi cupiditate. Quippe extrema iam puertie captas ad eas literas anhelabat. Intrans uerō domū uidit uirū luculentē sibilat: crebrisq; iulicem tractibus nescio quomodo modū patietē. Et solo uisū offensus puer serius quē leuitate redolere, restitit ab eo ac deinceps illū nec uidere curauit. Ita cū esset studiosissim⁹ literarū: pro honesto tū spreuit eas uirtutis amator. Tali quodam preludio puer preparabat, ad eū qui se manebat in fortiori etate consiliū: tū iam quē ipse aduerfariū puocabat. Et malachiae quidem puertia sic erat. Porro adolefcentia similitransiit, simplicitate & puritate: nisi quae crecente etate crecebat simul illi sapientia & gratia apud deū & hominē.

Hinc iam. Lab inuenit adolefcentia eius ceptemant festus apparere quid esset in hoie: & gra dei in illa acua nō uideri. Vidēs enim iudiciū? adolefētis quā in maligno mūd⁹ positus sit & cogitās quāle spiritū accepisset dicebat ita te. Non est ipis huius mūdi iste. Quid isti & iste? Non est societas alteri ad alterum non plus quā lucet ad tenebras. Me ex deo est: solo quē in illo donata sunt mihi. Inde mihi interm ad huc timore etia uita, tūdo cōtinētē decus, inde iustitiae famēs: inde quoque illa cōsecutorū & secretorū gl̄a meē testimonij cōscia meā. Nil horum mihi tūti sub p̄nēte mundi. Deinde habeo thesaurū hunc in scitū uita. Verendū ne impingat & fragat: & effundat oleū lēttitiae quae porto. Et quē non imp̄gere inter saxa & scopulos distorte & anfractuose uita & uita huius, difficillimū. Itāne in momento perda simul oēs qbus ab imitō pueri sum oēs bñdīctōes dulcedinē? Resigno illi pot⁹ ad quē sum & me p̄ter. Et ego em ipis? Perdo ipam ad ips aiam meā: ne pdā in eternū. Et quē sum & habeo oia, ubi mihi uis salua, ut in manu autoris. Quis ita ad feruidū solitū, ad retinēdū potē ad restituēdū fidelis? Seruabit tutor: restituet oportune. Sine retractatione me do ad seruēdū illi de donis suis. Nō pōt mihi p̄tē ex omni bus: quē in opus pietatis expendere. Fortē & sperare plus aliquid licet. Solet reddere cū uisura: qui dat gratis. Ita est: etiā cumulatib; & multiplicatib; in aia me uirtutem. Haec cogitauit & fecit: sciens abiq; factio uicinas esse cogitatioes hominū. Erat homo i ciuitate Ardinachia ipsa est in qua horū est malachias: & homo ille sanct⁹, & austerē admodū uita: in exorabilis castigator corporis sui. Gella hūis iuxta ecclēstia: in ea manebat: cūctis: & obseruatioibus seruens die ac nocte. Ad hunc se contulit malachias, formā uita ac cepturus ab eo: qui uisū se tali damnauerat sepultura. Et uide humilitatē. A primeua etate i sancta arte magis: quae dubiū nō est) habuerat deū: & ecce factus est denuo iudicij pulus hois, homo mitis & humilis coriē. Si nesciebamus hoc ac solo nobis ipse pbauit. Legat hoc quod docere quae nō dīdicere conant, discipulos sibi coaceruantes, qui nūc quā discipuli extiterē: cacci duces ceterorū. Malachias doctus a deo, doctore uisū omniū: quae fuit hoiem: & quidem canē & sapienter. Quid simile quae afferre quibat i quo aeque daret, capere uisū experimētum profectus fuit. Si malachiae exemplum eis pro minimo est: Pauli opus a rēdāt. Nō me euāgelij suum quod non ab homine acceperat sed a Christo cū hoib; tū celsū cōferendū, nō fōtē in uacuum curreret aut cūcarrisset: Vbi ille secut⁹ nō est: nec meo. Si quis hoc fecit: uiderit ne non tam securitas sit quam temeritas. Sed hie alteri tēporis. Nūc uerō sonuit in ciuitate quae factū est: & cōmota est uniuersa ad inopinatam nouitatem. Stupebat autē oēs, & uirtutē mirabatur: eo quod ampl⁹ quo minus uisitatam in gēte fera. Videres tū reuelari ex multorum cordibus cogitatioes. Pleriq; humano affectu pensantes factū plangere & dolere: quod dilectus omniū deus: licet uisū adolefētis, duris se adeo laboribus mācipasset, Alij suspicari leuitatem propter etatē, dīstidēre de p̄seuerantia, timere de casu. Nonnulli temeritate causantes, in dīgnari & tremere in eum: quae supra etate & uisus inconfutū rem aduā fuisse aggressus. Verū ille sine consilio egit uisū. Nā habuit cōsiliū ad p̄phetā: qui ait. Bonū ē ho i por

tauerit iugū ab adolefcentia. Et addit. Sedebit solitari⁹ & tacebit: quia lenauit se supra se. Sedebat sibi iuuēculus se cus pedes. Imarij, hoc em nomē uirō: & ad dicebat obediētiā, aut se dīdicisse docebat. Sedebat ut quietus, ut mansuetus, ut hūilis. Sedebat & tacebat scēs sim propheta cultū iustitiae esse silentiū. Sedebat ut p̄seuerat, tacebat ut uerecūditus: nisi quod suo illo silentio in dei aurib; loquebatur cū scō Daud. Adolefētū? sum ego & cōtēp̄: iustitiae factioes tuas nō sum oblit⁹. Et sedebat interim solitari⁹, quā & sine socio & sine exēplo. Quis em nā malachia dīstīctissimū uisū, p̄positū uel cogitare attentare? Nemp̄ omis rabile oibus habebat: non imitabile. Malachias imitabile persuasit: sedendo duntaxat & tacendo. Intra paucos dies habuit imitatores non paucos: prouocatos exemplo sui. Ita quē prior solitari⁹ sedet & uicinus p̄tis sui, sit iam unus ex multis: sit ex unigenito primogenitus, uisū fratribus. Et ut prior in cōuersatōe, ita in cōuersatōe sublimior: & quā oēs uenit oim iudicio supra oēs emisit in uirtute. Et dignus uisus est ep̄o pariter & magis: quod diaconi⁹ gradū promoueret. Et coegerit cum. Hic ita leuita dñi publicū cēse ad omne op⁹ pietatis accinxit: plus uerō ad eas res in quibus aliqua infusata uideret. Deniq; cura erat ei maxima in sepellendis defunctis pauperib;: quod hoc sibi nō min⁹ hu militate saper, quā hūmilitatē. Nec defuit nono nostro. To bix rediūna a mullere tētorio: imo a serpente per mullere. Germana eius indignitatē (ut sibi uidebat) obsequi exhibēres, quid factū inquit, dīstidēre. Dimitte mortuos pelere mortuos suos. Et hoc illi quotidie exprobrans ingerebat sed rēdebat mullerī stultae iuxta stultitā suā. Misera tu elo quā casti uicē tenes: sed uirtute ignora. Ita ad mullerū quod coactus accesserat, deuotus tenit: in defessu exercuit. Vn & cōfuerit etiā sacerdotale officij imponēdū illi. Et factū est ita. Erat autem cūm sacerdos ordinatus est, amos natus quasi uiginti quinq;. In qua eius uisū ordinatioe si quid praeter canonū formam processisset: uirtute uerē uideat (nūquidē infra uicem uiginti annū leuiticā mīnī sterium, infra tricesimū adept⁹ est sacerdotij dignitatem) donādū sanē: tum zelo ordinatoris, tum moris ordinati. Ego uerō istud nec in scō redarguēdū, nec uisurpandū cōsulo ei qui scētus nō fuerit. Nec cōtērus ep̄s etiā uices suas cōmittit ei, seminare semē scētū in gente nō scitā: dare ruce populo & sine lege uiuenti, legē uita & discipline. Sufce p̄t ille mādatum in omni alacritate: sicut erat i p̄ritu fero uēs, nec talē incubas, sed in hās lucris. Et ecce ligae farculo cepit euellere, destruerē, dissipare, de die in diem facitans praua in dīrecta & aspera in uisū planas. Exultabat in gigas ad dīcurrēdū ubiq;: dīceres ignem uirtutē: cōsumendo crīmīnum uepres: dīceres securim uel asciam in deficiendo plantationes malas. Extripere barbaricos rit⁹: plantare ecclesiasticos. Venerosus omnes (ne penim pauca inueniebantur) abolebat superflitiones: seu qualeslibet ubiq; deprehendisset malignitates immensas p̄ angelos malos. Deniq; quicquid inuēpōsitū, quicquid inuēpōsitū, quicquid distortū obuiū habuisset nō parebat oculus ei⁹, sed uelut gradō grossos ē sicubus, & sicut puluerē uentus a facie terrae, sic corā facie sua elusmodi nitebatur totū p̄ uisūbus exturbare ac delere de populo suo. Et pro his oim mib; tradebat iura caelestia: optim⁹ legislator. Leges dabat plenas iustitiae: plenas modestiae & honestatis. Sed & apostolicas sanctioes, ac decreta scōrū patrū p̄cipue q; cōfuetudines sanctae Romanae ecclesiae: cūctis ecclēsijs statuebat. Hinc est quod hodie in illis ad horas canonicas cantat & psallit: iuxta morem uniuersae terrae: nam minime id autē sequebat, ne in ciuitate quidē. Ipe uerō in adolefētia cantū dī dīcerat, & in suo cōmōbio nō cōtare fecit: uel necdū in ciuitate seu in ep̄atu uniuersū cōfessionis, sacramentū cōfirmatōis, cōtractā cōinglorū: quae aut ignora bat, aut neglīgēbat: malachias de nouo instituit. Et de his ista pro exēplo sufficiant. Nam & per totū historiae textum breuitatis studio plurima praeterimus.

Quia esset illi studium & zelus maximus circa cultum diuinorum, & uenerationem sacramentorum, ne forte de his aliquid constitueret uel doceret, sed quia ita habere uniuersalis ecclesie, subintelligitur adire episcopi Malchi, qui te plenus de oibus informaret, hic erat senex plenus dierum & uirtutum, & sapientia dei erat in illo. Natone quidem hybernus, sed in Anglia conuersus fuerat in habitu & proposito monachali uionensi monasterio. De quo assumptus est in episcopum in lesmor ciuitatem munonia: & ipse nobilior inter ceteras regni illius. Ibi tanta et desuper collata ei gratia non modo uita & doctrina, sed & signis clareret. Quorum duo pono exempli causa: ut oibus innotescat qualis in seia scilicet malachias habuerit preceptore. Pueri uero mente capri ex his quos limaticos uocant: inter eos in modum sacra uentris sanauit. Hoc ita notum certumque fuit ut illi mox conuenerit ostiarum domus suae: uixitque scilicet puer in coluntis in eo officio usque ad uirtute uetate. Quis deo auditu restituit, in quo idem mirabile quod confessus est: quod cum sanctus uirque auriculae hinc inde digitos immisisset, quosque porcellas ex ipso exire senserit. Pro his atque huiusmodi fama crederet, nomen gratiae adeptus est: ita ut ad eum scoti hybernicum confluere, & tanquam unus oim parer ab oibus colerent. Ad hunc ergo malachias accepta benedictione prius Imani & ab episcopo missus, cum prospero peruenisset: benignus & sene susceptor est. Qui annos aliquot cum eo mansit, ut per hanc temporis moram hauriret plenus de peccato re ueterano: scilicet scriptura, quia antiquus est sapia. Sed ne hoc quoque ad eam defesset reor, quod magis ille prouisor uniuersorum uoluit seruare suum malachiam in loco tam celebris notum fieri oibus: qui erat oibus profutur. Nec enim poterat non esse gratas: quibus notum fuisse. Denique unum intermum accidit per quod ex aqua pete quod notum deo erat in illo, manifestum fecit oibus. Inter regem munoniae quod est hybernicus pars australis & germanus eius, orta similitate, & fratre factio stipe rior: rex pulsus regno contigit ad episcopi Malchi. Non tamen ut ope illius regnum recuperaret: sed magis princeps deorum dedit locum sibi, & necessitate in uirtute conuenit: priuatam eligens ducere uita. Cuiusmodi regis suscipere debito honore pararet, abnuisit ille: se male in quibus tanquam unum ex illis esse pauperibus fratribus, qui illi adhaerere, regnum fastidii ponere, & eos pauperes fore ceterum, expectare potius dicit uoluntate quam in unum recipere regnum: nec uelle per suo honore terrene sanguine huiusmodi effundere: quod cetera se clamet ad deum de terra. Quo auditu exultat episcopus, & admiratur de uenotio ne satis facit noto. Quid plura? Tradidit regi paucula domus ad habitandum, & malachias in magnam ad usum panis cum sale & aqua. Porro ad delicias sufficiebat regi malachias presentia, uita, atque doctrina: ita ut diceret ei: Quod dulcia fauiscis? mens eloquia tua, super mel ori meo. Ad haec per singulas noctes lachrymis suis aratui rigabat: sed & quotidiano aqua frigida balneo, male calide extinguebat i carne libidinis nem. Et oras rex cum rege dicebat. Vide huiusmodi meam & laboris meum, & dimitte uniuersa delicta mea. Et non amouit deo orationem eius, & miam suam ab eo. Et exaudita est oratio eius: ut scilicet quia uiderat ipse. Nam is quod sollicitus erat per aia sua: sed ut index in ocella deo hoibus ostendere uoles quoniam sunt reliqua huiusmodi pacifico. parabat interim facere iudicium in uirtute patientia: quod ille penitus non sperabat. Et suscitauit deus spiritum uicini regis: neque enim unum hybernicum regnum, sed diuisa in plura. Hic itaque uicini quod facta sunt repletus est zelo: & hinc quod indignas perdoni libertati, & insolentiae superborum, inde uero miseris regni desolatione & regis defectionem de se de ad cellula paupis. Suadet reditu: sed non profuerat. Instat tunc spondet ope, de effectu non distidere monet, deum a futurum promittit, cui non poterit resistere oes aduersarii eius. Proponit etiam opus in ope pauperum, praecipue uastatione: & non pascit. Ceterum accedente mandato episcopi, & malachias consilio, de quibus ille pascit totus: uix tandem acquiescit. Se qui rex regis: & iuxta uerbum regis sic fuerat uoluntas in caelo, tota facilitate pulsus perdonis: reducit huiusmodi in sua cum exultatione suorum: regnoque restituit suo. Dilixit extruere

ille & semp reuerit? est malachias: eorum ppeus quo pleni? in scio uro digna ueneratione & amore coeperat. Cui? em tara meruit i sua aduersitate familiaritate, sanitate igno rano potuit. Propter eam magis i sua pperitate pperit? illi amicitis, deuotiois colebat obsequiis: ubi uerba audie bat eu: & auditu eo multa faciebat. Et de his satis. Veritas men non fortuitu factu reor quod ita iam tunc magnificauit eu dñs in conspectu regum: sed quia uas electiois sibi erat ille, portaturus nomen suum coram regibus & principibus.

Mortua est interim soror eius illa qua ppari sumus. Nec pter eam uisiois quod uidit de ea. Huiusmodi de scitis carnale exhornerat uita, & tato zelo ut se deuenerit non uisur eam in carne uisite. At illa carne soluta, soluta e uotum: & cepit uidere i spu qua i corpe noluit. Quada nocte auditu p formidit uoce si bi dicitis, sorore eius stare foras i atrio: & ecce p rotas tri gita dies nihil gustasse. Qui euigilans cito intellexit cui? ex se i x dia marceret. & diligenter disculo uero dierum que audierat, ipm esse cepit ex quo p ea pane de celo uisum non obrulisset. Tu ille quod fororis non aiam oderat sed pnti bene ficetia qua iterum raturum adorif. Neque se frustra. Non multu post uisa est illi puenisse ad limas ecclesie, necdu tñ posse itrare: apparere etiam ueste pulla. Cumque ille pscuera ret curas neque die solita stipe frustraret: scilicet uidit eam in ueste subcaudata ad missam que itra ecclesia sed altare cotinge re non pmitit. Tertio tade uide est aggregari ceteru cadida toru & i ueste cadida. Vides lector quatu ualeat de pcatio iusti alsidua: Verè regnu calorū uim patris & uolent rapit unt illud. Nonne tibi uidet malachias oio uicem quod dāno effrahoris exhibuisse caelestibus portis: qui peccatrix mul ler fraternis obtinuit amnis, quod suis meritis negabat? Huc uim Iesu bone tu quod patris facti, ualde & pius ad saluandū: facies miam & potentia in brachio tuo: & in facto tuo ser uas sanctis qui i terra sunt usque in consummatione seculi. Hoc plane sacramentū potes peccata consumere, debellare obutas potestates: inferre calis reuertentes de terra.

Et dñs quod in regione lesmor scilicet pparabat dilectum suū malachiam ad glia nois suū. Verū qui miserat eam in mē ta fereres absentia eius: missis episcopi reuocauit illum.

Quo reddito suis & gde instructore de oibus? quod oportebat: cepit ad deo paratu & suatu malachiam. Vt dices & potes quod loci bechor & possessiois eius? tenebat: in pparat? ad deo cōfessim i manu eius sua omnia dedit. & se quoque. Et is auicūl? eius: sed malachia spūs qua carnis propinquitas pluris fuit. Ipse quod loci bechor de quod cognominabat tra didit ei princeps ut edificaret ibi monasteriū, uel potius? re edificaret. Nepe nobilissimū extiterat aū sub prio pre cō gello: multa nulla monachoru generas. multorum monaste riorū caput. Loc? uero scitis, fecundus quod scitorū copiosissit me fructificas deo: ita ut un? ex filiis facte illi? cōgregatio nis noie luan? centū sol? monasteriorū suu dator extitisse ferat. Quod idcirco dixerim: ut hoc uo cōficia lector quam ingens fuerit reliqua multitudo. Denique ita hyber nia scotia quod repleuerit gemina eius? ut ea potissimū tpa dauidici illi uerficuli pmississe uideant. Vistatū terra & in obrisat eam: multiplicasti locupletare eam. Plurimū dei repletū est aquis, parasti eibus illorū, quanta ita est preparatio eius? Riuous eius inebrians multiplicata geminima eius: in sillicid dñs eius? lerabit geminas. Et in huiusmodi ceteri quod sequuntur. Nec modo in pparatas sed in extratas facta regios qua si inudatioe facta illa se sanctorū examina effuderit. E quibus ad has nostras gallicanas partes sanctus columbanus ascendens leu uise costituit monasteriū, factus ibi in gen tem magna. Aiant tam magna fuisse: ut succederibus sibi uicissim choris cōtinuaret solēna diuinorū, ita ut ne mentum quidem dicit ac noctis uacaret ad laudibus. Hec de antiqua dicta sint bechorensibus monasterij gloria. Hoc olim destructū a piratis ob isigne dignitatis antiquae, ma lachias uelut quendam replantatur paradisum ample xus est: & quia multa corpora sanctorū dormierit ibi. Nā ut tacē illa qua in pace sepulta sunt: ferūt nō geros simul una die

una die a piratis occisos. Erat quidem ingens loci illius possessio, sed malachias solo cōfite? loco scio, totas possessiones & terras alteri cecidit. Sigde a tpe quo destructū ē mo nasteriū, nō defuit quod illud teneret cum possessionibus suis. Nā & constituebantur per electionem, etiam & abbates appella batur: seruantes noie (est nō re) quod olim extiterat. Cumque suaderet multi nō alienare possessiones, sed totū simul re tinere sibi: nō acquirit paupertatis amator: sed fecit eligi iuxta morē quas teneret: loco (ut p dicitur) retēto sibi & suis. Et fortassis cōfulti? (ut post appuit) itegri retinuis set, si nō magis suae pspexisset hūilitatē, quā paci. Ita quod ex mandato prius Imani assumptis secū decē ceterer fratribus, uentis ad locū cōfite? edificare. Vbi quadā die cum in secu ri ipse socaret, casu ex operariis? illo uibrante in aera ser curum locū incautē occupauit quo scus destrubatur: & ce cidit sup spina dorū eius, tanto utiq impetu, quāto ille co natu i pingere ualuit. Corruit ille, accurere oēs: putātes aut pectulum ad mortē, aut mortuū. Et tunica quide scis fa i summo usque dēorūm homo uerō illasus inuē? est: tā modicē & summatim perstrita: cute ut uix i superficie ue stigij appareret. Stabat hō in coluntis quod securis prostra uerat: in uicibus & stupētib? qui circūstabāt. Vñ & facti alacriores: propiores extēde ad op? inuēti sunt. Et hoc inuēti signorum malachias. Porro dēorūm intra paucos dies consummatum est de lignis quide leuigatis: sed apte armiter quod cōtextū, opus scoticū, pulchriū fatis. Et extēde feruit deo in eo sicut in dieb? antiquis: simul quide deuo tione: est nō pari numero. Praefuit malachias loco illi tem pore aliquāto, pre Imario, ita constituit: ipse rector, ipse regula fratrū. Legēbat in uita eius quod cōuerfarent: & ipse ante illos pibat i sustitia & scitate corā deo, nisi quod pter in stituta cōia, & multa singula faciebat, in quod? potius pibat oēs: & aliorū nemo illū poterat ad tā ardua scq. Eo ipis & eo loci quidā inuē? abbat. Cui assisites diaboli? & apertē lo quens fugerebat ne unquam crederet monitis malachias: sed si intraret ad se cūtello eū peteret & occideret. Quo cogito quod illi ministrabat ipso in summo p dēte, uerū pferit ad malachiam praemunitis. At ille solita arma orationis ar ripiens: impaudus hostē aggressus: & inuictatē fugat & dāmonē. Erat autē nomē uro Malchus. Frater est iste fm camē Christiani nisi meliositis abbatibus: ambo em supst tes adhuc sunt, sibi in spiritu modo germaniores. Nā ille ut liberatus est, continuo non ingratus, loco eodē cōner sus ad dñm habitum simul animūque mutauit. Et cognoue re fratres malignū inuē? deos eorum, & edificati sunt facti de relicuo cautiore. Quod sciticū nomē michaelē dy senteria laborantem, & desperatē: mittēs ita aliquid de me sa sua, eodem loco sanauit. Secūdo eidem ipsum grauis si ma in summate correptū: & corpore pariter curauit & me te. Illico enim adhaesit deo & malachias seruo eius, timens ne deterius aliquid sibi cōtingeret, si denouo ingrāt? tāto inueniret & beneficio & miraculo. Et nunc ut audiuimus praesci cūidā monasterio sito in partibus scotia: & hoc no uissimū oim que ille fundauit. Pro huiusmodi augefcebāt iudēs et opinio quod cōgregatio malachias: & grande ei no mē intus, & foris: nō tñ re grandius. Nempe ibi demora batur etiā factus episcopus: quod ipse effect uicinos ciuitati.

Macabat tūc tps epals sedes, & ipa uacata: mala chia nolente assentire. Sigde ipm elegerāt. Per sistētibus tñ illis, tandem aliquē cessit: accedēte ad uim facienda mandato magistrū sui, nec non & metropolitani. Tricesimo ferme etatis suae anno mala chias cōsecratus episcopus introducit cōnereth: hoc enim nomē ciuitatis. Cū autē coepisset pro officio sua agere: tūc intel lexit homo de non ad homines se, sed ad beitas destina ritē. Nusquā adhuc talis expertus fuerat in quācūque bar barie. Nusquā reperat sic pteruos ad mores, sic ferales ad dī sciplinā: spurcos ad uita. Xpiani noie re pagani. Non deo cims, nō primitias dare nō legitima iure cōsugia, nō fa cere cōfessiones: poenitentias nec qui peteret, nec qui da

ret inuenit. Ministris altaris paucis admodum erit. Sed em quod op? plurimū, ubi ipa paucitas iter laicos ppe modū oclo sa uacaret? Nō erat quod de suis fructificaret officij i popu lo nequā. Nec em in ecclesiis, aut praedicationis uox aut cāsa tis audiebat. Quid faceret athleta dñs? Aut cedēdū turpi ter, aut piculose certādū. Sed quod pastor nō mercenariū agnoscebat: elegit stare quā fugere, parat? & aiam dare p oibus? si oportuerit. Et quāquā oēs lupi, & oues nulla: ste tit in medio luporū pastor intercedis: oimō dñs argumēto sus quō faceret oues delupis. Monere cōfiter, secretorā gure, flere p singulos: nunc asperē, nūc leniter cōuenire, prout cuique expedire uidebat. In quibus? p hanc mō? profe cisse: cor cōritū & hūiliatū offerebat pets. Quoties no des totas per uigiles duxit, extēdes man? i oratioe. Et cū uenire ad ecclesiam nolent, per uicos & plateas occurrebāt inuitis: & circūfens cūstitem per quibet abhelus quem Christo acquireret. Sed & foris rura & oppida nihilominus nus sepius percurrēbat, cum sancto illo comitatu discipu lorum suorum: quū nunquā decerant lateret eius. Ibat & cro gabat uel in gratias caelestis tritici mensuram. Nec uidebat equo, sed pedes ibat: & in hoc uirtū se apostolicū iure gōre & nuditate Attamen cum his qui oderunt pacem erat pacificus, instans nihilominus opportune importu ne. Blasphematus obsecrabat: iniuriatus opponēbat scitu tum patientia, & uinebat in bono malum. Quid nō uicif set? Perseuerante pulsans: & fm pmissionem tandē aliquā do pulsant aperitū est. Quomodo poterat nō sequi quod ue ritas praenunciauerat secuturū? Dextera dñi fecit uirtutē ga os dñi locutū est ueritatem. Cessit duritia, quieuit bar baries, & dom? exasperas paulatim lenis cepit: paulatim correptionē admittēre, recipere disciplinam. Fuit de me dō barbarice leges, romanē in traducuntur. Recipiunt ubiq? ecclesiastica cōsuetudines: cōtraxit rescitum. Rex dī ficant basilica: ordinat clerus in illis: sacramentorū rite fo lenia celebrant. Confessiones sunt ad ecclesiam cōueniūt plebes: cōcubitus honestat celebritas nuptiarum. Pos stremo sic mutata in melius oia: ut hodie illi genti conue niat, quod dñs per propheta dicit. Qui aū nō ppis me? nūc populus meus. Cōtigit post annos aliquot deficiu ciuit atē ad regē a quilonaris partis hyberniae: quā ab aglone pan dif oē malū. Et forte malū illud bene uertibus bonū fuit. Quis scit enim si tali flagello deus delere uoluit mala anti qua populi sui? Istiusmodi malachias necessitate compul sus: & ipse, exiit cū turba discipulorū suorū. Nec octofus extus eius. Hac occasione monasterium Ibracense cona structū est: tūc illo malachia cū suis numero centū uiginti fratribus. Ibi occurrit et Cormac? rex: ipse est qui olim regno pulsus sub cura malachias de mica dei cōsolationem accepit. Et locus ille situs in regno eius? Gausus est rex ut so malachia, se & omnia sua exponēs ei, & his qui cum eo erant: utpote nō ingratus, nec in memor beneficij. Addu sta incōtinenti animalia multa ad usum fratru, multa in su per in auro & argēto ad sumptus edificiorū p regia libe ralitate collata. Ipse quoque parat intrans & extens cū eis se dulus & officiosus: habitu quidem rex: sed aio discipulus malachias. Et benedixit loco illi dñs ppter malachiam: & in breui factus est magnus rebus possessioibus, & personis. Vbi uelut de nouo inchoas: legē & disciplinā quā alij in ponebat magis ipse portabat episcopus & magister. Ipse in ordine uicis suae coquina ministerio ieruebat, ipse fra trib? cū recuberent ministrabat. Inter succedentes sibis uicē fratres ad cantādū legendū in ecclesia nō se praer terri patiebat: strenuē implēs & ipse officij loco suo tan quā unus ex illis. Sanctae paupertatis nō modo participē, sed & principem se exhibebat: ipse praecipue super omnes abundantius emulato existens.

Dum hanc ita agunt cōtigit in finitima archiepiscopum
 celsum; & ipse est q malachia in diacone, pbrim,
 epimq ordinavit. Et cognoscens q amore ref, se
 ut q testamentum quaten? Malachias debet
 succedere sibi: q nullus alius uideret dignior qui eparet
 in sede prima. Hoc pntibus iudicis, hoc mandavit absen-
 tibus: hoc specialit ambobus munitis regibus & maiori-
 bus terra, sancti patricij autoritate precepit. Cuius reue-
 rentia & honore tāquā apli illius gētis q totā patriā cōuer-
 tisser ad fidē, sedes illa in qua & utentes p̄fuit, & mortuus
 req̄scit: in tanta ad iustitā cūctis neneratiōe habet: ut non
 mō ep̄i & sacerdotes, & qui de clero sunt, sed etiā regū ac
 principū uniuersas subiecta sit metropolitano in oī obedi-
 entia: & unus ipse oībus p̄fuit. Verū mos pessimus mole-
 uerat: quorū dā diabōlica ambitioe poterūt: sedē sanctam
 obitū sub hereditate successōis. Nec enī patiebant ep̄a-
 ritūsi q essent de tribu & familia sua. Nec parū p̄ceherat
 execranda successio. docuit s̄ in hac malitia q̄n ḡnatiōis
 bus quādecim. Er̄ eo usq̄ firmauerat sibi ius prauū imo-
 rō morte p̄uonidā in iustā ḡnatiōe mala & adultera: ut et si
 interdū defecissent clerici de sanguine illō: sed ep̄i nūquā.
 Deniq̄ tā octo extiterāt an̄ celsum iustū uxorati & ab ep̄o or-
 dinatus: iteratū s̄ in de tota illa p̄ uniuersam hyberniam de
 qua super? dixim? dissolutio ecclesiasticę disciplinae, cen-
 sura curatio, religionis euacuatio. In de illa ubiq̄ p̄ manu
 fuerunt christiana, scilicet subitro ducta barbaries: imo pa-
 ganisim? qdā introduct? sub noīe Christiano. Nā q̄ iaudi-
 tu ē ab ip̄o Christianitas intro, sine otidie sine rōne muta-
 bant & multiplicabant ep̄i, p̄ libitō merropolitanti: ita ut
 un? ep̄atu uno nō esset cōtēnt? sed singule penē ecclesię
 singulos haberēt ep̄os. Nec mirū. Nā q̄ tam morbidi capiti-
 tis mēbra uaterēt: Pro his celsus atq̄ imō malis ppli fut
 uehementer dolēs (erat em̄ uir bon? & timoratus) curauit
 oimodo hīe sibi successōis malachia: q̄ p̄ ipsum cōsideret
 posse explantari male radicata successione, q̄ charas esset
 oibus, & quē oēs emularent? & dñs erat cū eo. Nec frustra
 tas ā spē sua. Nā illo mortuo substituit? ē malachias: mō tñ
 mox, neq̄ id facit. Ecce em̄ de semie nequā q̄ occupet lo-
 cū mauricius noīe. Is p̄ quōquēnū frer? potētia scilicet in-
 bauit ecclesie: nō ep̄s, sed tyrann? Nā uota priorū magis in
 malachia cōuenerāt. Deniq̄ suadebat cū subire on? iuxta
 cōstitutionē celsi: sed loq̄ q̄ oī sublimē haud fec? quā sūi
 p̄cipitū declinat, bonā sibi uidebat nact? occasione ex-
 cusand? q̄ p̄ id tps̄ introitus ep̄i pacificus esse non posset.
 Instabat tā s̄to operi & sollicitabat oēs: duo potissimum
 ep̄i Male? & Gilebertus. Quorū prior, ipse est senior les-
 morensis de quo supra mēto facta est: alter quē asūt prima
 fundū legatōe applicatō sedis p̄ uniuersam hyberniam. Qui
 trēmno tā decurro in hac p̄sumptōe mauriciū, & mala-
 chie dissimulatiōe, nō ferentes ultra ecclesie adulterū, de-
 dec? Christi, cōuocatis ep̄is & p̄ncipib? terra uno sp̄i
 ad eū malachia parati uim facere. At ille renuere primū.
 Præterere si quide difficultate rei, nobilis illius p̄cipue
 multitudinē, sūritudinē, ambitionē, multū esse ad se p̄
 perculū, opponere fe tot, tantis, talibus tal radicatis q̄ tā
 annos formē dactōs q̄n hereditate posse dissent sanctua-
 riū dei, & nūc quoq̄ tā p̄occupasset: nō posse illos extir-
 pari nec cū mortibus hoim qdē sua nō interesse. fundi hu-
 manu sanguinē occasioe fut: postremo iūctū se sp̄oīe alte-
 ri quē dimittere nō liceret. Verū illis ecōtra instatibus &
 clamantibus, quā a dño sermo egressus est, sed & tota auto-
 ritate iustitib? subire on? atq̄ in instantibus anathema,
 ad morte, inq̄, ductis me, sed obediōe spe martyri, hac tñ
 cōditioe: ut si iuxta fidē utam res in melius cedat & uendi-
 cet sibi deus sua hereditate a diripitibus ea: tūc demum
 oibus cōsummatīs, & ecclesie pacē habente, liceat redire ad
 priorē sp̄oīe, p̄ca, & amica de qua rapior paupertatē: &
 p̄ me illic alū substituerē: q̄ tūc forte reperit idone? fue-
 rit. Nota lector utratē uiri & animi puritate: nec honorē
 affeclantis, nec formidatis mortē p̄ Christi noīe. Quid hoc
 aio puri? quē fortius: ut se exponēs piculo & labori, ab

teit fructū cedat ipsam in loco p̄ncipat? securitate & pa-
 cē: Facit hoc, cū liberū sibi ex pacto retinet reditū ad pau-
 pertatē: pace & libertate ecclesie restituta. Sp̄oīe tñ illis
 demū acquirit uoluntati, uel postius dei, q̄ quo sibi iam
 olim p̄rostratum recordabat qdē se nō dolebat ferri. Ne-
 pe tā grotatē cullo apparuit malachia: & qdē lōgē post-
 to & nescienti mulier p̄cra statura & reuerēdi uult?. Per-
 cūctari qnā esset, r̄sum est esse uxore celsi. Quē tradens ei
 uirgā pastoralem quā manu tenebat: dispersit. Paucis de-
 curtis diebus celsus morēs misit baculū suū malachia: tū
 quā sibi successuro: quē ut dicit agnouit ip̄m esse quē uī-
 derat. Hui? p̄cepit recordatio uisōis terruit malachia
 ne si qd̄ diu fatis dissimularat ultra renueret, diuina tā uī-
 deretur resistere uoluntati. Verū tamē ciuitate nō intravit
 quādū ille incubator uixit: ne hac occasioe cōtingeret mo-
 ri quē quā ex his quib? uir magis ministratur? uenerat.
 Ita per biennū (nā id tps̄i sup̄uixit ille) agens extra urbem
 strenuē in uniuersa p̄uincia op? ep̄ale exercuit. q̄ illo iugē
 celsi morte fecit de medio: r̄sum n̄gulsū quidā imo ue-
 rō nigerim? sedē p̄ripuit. Et in hoc aie iuxta manus sua
 hic utuēs p̄uiderat, ut hanc herēta herēditim quo q̄ dānā
 dū exbat operib? ad iudicē dānatiōis p̄fiteret. Erat enim
 & ipse ex dānata p̄genie cognat? mauriciū, Cæteri rex, &
 ep̄i, & fideles terre n̄hilominus conuenerunt ut intro du-
 cerent Malachia. Ecce cōsiliū malitiā ḡnatiōis ex aduer-
 sio. Quidā de filiis belial p̄p̄tū ad malitiam, potēs in iniqui-
 tate, sciens locū ubi pariter cōuenerit decessissent: multis
 aggregatis sibi latenter uicini occupat collē eminentem
 ē regione: un̄ illis tractatibus alia, rep̄tino impetu sup̄ in
 cautos irruerit: & iter fecerit innocētēs. Cū dixit enim
 etiā regē cū ep̄o tradere: ut nō esset q̄ uindicare sangui-
 nē iustū. Res innotuit malachia: & intras ecclesiam, erat em̄
 propo? eleuatis manibus orauit ad dñm. Et ecce nubes,
 & caligo, sed & tenebrosa aqua in nubib? aris: idē uerberit
 in noctē. Fulgura q̄q̄ & tonitrua, & horribilis ip̄is pro-
 cellarū dē ulimū m̄m̄tant: ut maq̄ elemētā intēnt oīa
 morte. Et ut scias lector q̄ oīo malachia cōcesserit elemē-
 ta, solos interceptit tēpētas q̄ quēbat aīam eius: solos tur-
 bo tenebrosus inuoluit, q̄ parauerāt op̄a tenebrarum. De-
 niq̄ ipse, qui p̄ncipes extiterat tantis malis fulmine percussus
 interijt cū trib? alijs: & fuere cōfortes mortis q̄ fuerat
 participes sceleris. Quorū sequitū dē inuenta sunt corpo-
 ra semijusta & putrida: herentia ramis arborū: ubi quēq̄
 sp̄itus cleuans allisisset. Alij quoq̄ tres semijusti inuenta
 sunt: cæteri oēs cireti quosq̄ dispersi. Illos autē qui cū ma-
 lachia erāt quāuis proximis loco, tēpētas oīno nō tetigit:
 nec quēquā molestit iulit. In factō isto recēs capim? expe-
 rimētū ueritatīs uerbū illi: q̄ oratio iusti penetrat celos.
 Sed & nouū antiq̄ exēplū miraculi quo olim tota Aegy-
 pto uersante in tenebris, solus israel i lumine mānit dicens
 te scrip̄tura. Vbi cūq̄ israel erat, lux erat. Huc m̄m̄tatur
 rit & factum sancti helise: nunc quidem ab extremis terre
 nubes & pluuas educens: nunc uerō super blasphemos
 euocantis ignem de celo. Et modo de simli clarificat? est
 deus in seruo suo malachia.

Anno atatis sue trice simooctauo pauper mala-
 chias pulso incubator intrauit ardnachas: p̄-
 rixit & metropolitano totius hybernias, rege
 uerō cæterisq̄ qui introduxerant eum ad pro-
 p̄ta remanentibus, ipse remanet in manu dei, & remanent
 illi foris pugnatūs timores. Nam ecce uis perca soboles
 frendens & uocerans fe exheredarū, tota fe intrus & foris
 suscitāt aduersus domum, & aduersus Christū eius. Por-
 rō nigellus uisens sibi imminere fugam: tulit secum in sa-
 gūta quēdam sedis filii: textum scilicet euangeliōrū quī
 fuit patricij baculūq̄ auro tectū, & gemis preciosisimis
 adornatū, quē nōm̄m̄nt baculum Iesu. eo q̄ ipse dñs (ut
 fert opinio) eum suis manibus tenuerit: quo formauerit.
 Et hęc summę dignitatē & uenerationis in gente illa.
 Nempe notissima sunt celeberrima q̄ in populis, atq̄ in ca-
 reuerentia apud oēs: ut, qui illa habet usus fuerit, ipsum
 habeat

habeat ep̄m p̄p̄s stult? & insipiens. Ibat hō ḡtrogauus, &
 alter lathanas circūbita terra & pambulabat cā: insignia
 sacra cōferens. Quē ubiq̄ offēdit, ubiq̄ corū grā rece-
 ptabat: cōcilijs sibi p̄ hac aīo oim? & a malachia q̄sciq̄
 potuisse auertēs. Hinc ille, erat autē p̄ncipes, quidā de potē-
 tiōib? inq̄ p̄geniet, quē rex p̄tūq̄ ciuitatē exiret su-
 rare coegerat pacē tenere ep̄o: acceptis ab eo isup̄ obfidi-
 bus multis. Is post regē exiit n̄hilomin? ciuitatē ingres-
 sus cōsiliū habuit cū p̄ncipis & amicis, quō s̄m̄ dolo re-
 neret, & occideret. Timebat uerō plebē, Et cōiurates in e-
 cē malachia cōstituerē locū & diē: & traditor dedit eis si-
 gnū. Ip̄o diē cū uesp̄ina tā solēna i ecclesia celebraret autē
 stes cum uniuerso clero & multitudinē ppli: mittit ad ip̄m
 nequā ille in uerbis pacificis, i dolo rogās q̄ntenus ad se di-
 gnē de cōcederet faciat pacē. R̄ndētib? q̄ assiliebant ip̄m
 poti? ad ep̄m debere uenire: ecclesiam esse cōpetitorē locū
 firmā & pacis (si qdē p̄nterit doli) subitūq̄ q̄ misit erat
 hoc tūc nō esse p̄ncipit: tunc cū capiti suo: nec se crede-
 re turbis q̄ se ante hos dies cā ep̄i p̄p̄mōdū intremisissent.
 Cōtēditib? i hūc modū illis qdē utiret, istis uerō neiret:
 ep̄s capt? pacis & mortis nō timēd?, s̄m̄ite, inq̄t frēs, s̄m̄
 te me imitari magis tūc meū. Sine cā sum Xp̄m? si Xp̄m
 nō sequor. Porē s̄cto hūilitate tyā m̄tēti nō, uinco tñ
 exhibēs ouis pastor, sacerdos laico, qd̄ nihil illi debuerat.
 Vos quoq̄ qd̄ i me est: nō parū redico exprolo tali. Quid
 em̄ si cōtingit occidit? Nō reculo mori: ut uos uite mece te
 neatis ex p̄li. Oportet ep̄m (ut ait ep̄orū p̄ncip?) nō dāna-
 ri i clero: sed a formā fieri gregis. Haud alā sanē formā quā
 ab illo accepimus, qui hūm̄m̄tū factus obedies
 usq̄ ad mortē. Quis mihi det hāc reliquere filijs signatā
 sanguine meo. Ex p̄m̄m̄ certē an sacerdos uester dignē
 fangū ad Xp̄o didicerit mortē nō timere p̄ Xp̄o. Et surgens
 cepit ire s̄tib? cūctis & supplicatib? ne tñ caperet pro
 Xp̄o mori tñ Xp̄i gregē cōsolatū reliq̄ret. Verū ille to-
 tam spē suā pones in dño, tota alacritate p̄xit: tibus tñ
 comitātib? dilectis paratis mori cō. Qui ut calcato li-
 mie dom?, rep̄tē fe medio iulit armatoris, curo fidei spē
 ducit? Cōcidere facies oim? q̄ pauorūruit sup̄ eos, ita ut
 dicere possēt ep̄us. Qui tribulat me in sinu mei, ip̄i iama-
 ri sunt & ceciderūt. Hoc uerbi uerū est. Videres hostiā s̄a
 rem, carnis fero armatis manib? iudicē: circūfictēs, &
 qui inolare nō erat. P̄tates stupere lacertos: sic nō fuit
 qui extenderet manū. Nam & is quoq̄ qui caput malicie
 uidebat: assurgit ei potius quā insurgit. Vbi quēlo signū
 d̄ homo, qd̄ dederat i mortē potētis? Hoc magis hono-
 ris signū quā mortis indicit. Deserere est hoc nō mortē in
 ferre. Res n̄ra. Pacē offēdit, qui nec parauerat. Nō est q̄
 abnuat: q̄ uita periculo quæserat cā. Itaq̄ facta est pax
 & tam firma: ut ab illa dichostē sacerdos nō modo paca-
 tū habuerit: sed subditū, sed deuotū. Quo audito fideles
 quiq̄ gauisū sunt: q̄ nō modo saluāt? s̄r sanguis imoxi?
 in die illa: sed & nocentū multorū animę malachie meri-
 tis euasit ad salutē. Et apprehēdit omnes circūquaq̄ tē
 mori audictēs quomodo dios inuicorū ei? qui uideren-
 tur ferociōres in generatiōe sua fe subita uirtute p̄tra-
 uit de? s̄t loquor q̄ in manib? est, & cū cō quoq̄ superi?
 dicit. Alterū em̄ terribiliter multatū in corpore, alterum
 miser corditer mutari i corde: ambos mirabiliter cōpre-
 hēdit, in cōsilijs q̄ cogitabat. His ita peractis cōp̄ta in
 ciuitate episcopopus tota libertate disponere & ordiare de-
 uq̄ pertinetib? ad ministrū suū: nō tamē sine cōtinuo
 discrimine uite suę. Nā est iā nemo q̄ palam noceret: ab
 inuicem diantibus tamē nec loc? satis tunc episcopopus erat nec
 rep̄s feriatū. Et deputati sunt ei uiri armati ad custodia
 diē ad noctē: sed ille magis i dño cōfidebat. Fuit uerō cō-
 silium p̄fectū schismaticis in eoq̄, eo q̄ seduceret multos
 ex insignibus quæ fererat, fideles omnibus se episcopopū
 esse debere: & se sollicitans plebes aduersus malachia atq̄
 ecclesie uisitatē. Et fecit sic. Et sine difficultate ita i breu-
 ui uniuersas sepulit utas eius, per gratia sibi i domino da-
 tam & quam habebat ad omnes: ut malignus ille coactus

fit dare manus, reddere insignia, & quiescere de reliquo
 in oī subiectione. Ita malachias licet per multa pericula &
 labores, prosperabatur in dies & confortabatur: magis ac
 magis abundās in spē & uirtute sp̄itus sancti. Nec mo-
 do malefactores sed & detractores. Malachia corripuit
 deus. Quidam, uerbi gratia, gratiam habens scripsit &
 potentum, etiam ipsius regis q̄ esset adulator & garrul?
 & potens in lingua: faucebat per omnia aduersarijs Mala-
 chie & procacter tuebat partem eorum. Sancto uerō
 & presenti resistebat i facie, & detrahebat absentis: r̄tue-
 renter occurrentes ei in omni loco, maximeq̄ ubi celebratō-
 ribus illum sciret interesse contentibus. Sed citō digna
 linguae procaelis mercede donat? est. Intumuit & compus-
 truit lingua: maledica uermibus ex ea scaturit? & diffu-
 sit? toto ore blasphemio. Quos per septem ferme dies in-
 cessanter uomens: tandem cum illis miseram exp̄sit an̄
 mam. Loquente coram aliquando malachia & populum
 exhortante, mulier quædam infelicia aua est interumpere
 sermonem clamoribus improbis: non deferens sacerdotē
 & sp̄itū qui loquebat. Erat autem de progenie impia &
 sp̄itū habēs in uerbis, blasphemias contumelias q̄ quo
 mebat in sanctum: dicens hypocritam & inuorsē alienā
 hereditatis, sed & caluicet illius improprians. Ad ille nō
 hūl respondit ei, sicut erat uetecundus & misis: sed domi-
 nus respōdit pro eo. Verba illa in insaniam ex p̄domino in-
 dicante: & crebris uocibus clamantis se sufficari i mala-
 chie: morte demū horrenda luit peccatū blasphemie. S̄e
 misera assumēs aduersus malachia ip̄p̄erū helisat: uerē
 illum sibi alterū experta est helisauim. Porē quā causa pe-
 stiferā cuiusdā ortē i ciuitate, multitudine cleri & populi
 h̄ solēnter cū memoria s̄ctōrū tunc foras eduerat: me hoc
 qdē p̄tercūdiū, q̄ orate malachia, pestiferā illico cōqueit.
 Ex hoc iam q̄ mutiret aduersus cū nō fuit: dicentibus qui
 de semine chanaā sunt, fugiamus malachiam, quia dñs p̄
 gnāt pro eo. At fero stult: quia zelus dñi ubiq̄ occurrit
 eis, persecutus est eos usq̄ ad interfectionē. Quomodo in
 tra paucos dies perijt memoria eorum cum iontu. Quo-
 modo facti sunt in desolationem, subitō defecerunt: porē
 runt propter iniquitatem suam: Grandehodieq̄ miracu-
 lum factū tam uelox generatiōnis illius deletio, his præfer-
 tim qui eorum nouerant superbiam q̄ potētiam. Mul-
 ta quidem & alia signa fuerē quibus deus glorificauit no-
 men suum: & seruum suum inter sedores & pericula cōfor-
 tauit. Quis dignē commemoret? Non tamē omnia p̄ro-
 rimus: et non sufficiens ad omnia. Propter feriem autē
 narratiōis ne impediatur: aliqua quæ dicitur suū refer-
 uamus in finem.

Igitur malachias intra trimum reddita retributione
 superbis, & libertate ecclesie restituta: pulsa barbarie,
 & reformatis ubiq̄ moribus christiane religionis, ut
 deus omnia in pace esse: cepit cogitare & de sua pace.
 Et memor propostū sui cōstituit: p̄ se Gelasium uirum bo-
 num & dignum tali honore: cōiuentibus clero & populo,
 quā potius sustinentibus propter pactum. Nam aiās
 darum uisum omnino. Quo cōsecrato, regibus & ac p̄nci-
 pibus attentius commendato: ipse clarus miraculis &
 triumphis ad suam parochiam redit. Non tamen come-
 reth: & audi causam dignam relatu. Diocētis illa duas fer-
 tur habuisse antiq̄uitas episcopales sedes: & duo extisse
 epatus. Id uisum melius malachia. Itaq̄ quos ambitio cō-
 flauit in unum malachias reuocauit in duos: partem alteri
 episcopopo cedēs, partē retinēs sibi. Et propterea nō uenit
 conuerehēt. q̄ ta iam episcopopus ordinasset: sed dum se
 contulit: discernians parochias sicut in diebus antiq̄is.
 O purū cor & oculum columbium. Locū tradidit nouo
 episcopopo qui uideret parator, principior habere, locū
 in quo federat ipse. Vbi sunt qui de terminis litigant: pro
 uno uiculo perperes adiuuicē inimicitias exercetes: Nec
 scio si quod genus hominum magis quā istos antiq̄uā na-
 ticitium tangat: focuerunt p̄raguanes galaad ad dilatan-
 dum terminos suos. Sed hec alia,

Malachias factus diuensis eps confestim more suo carauit asciscere ad solarium sibi de filiis suis cōuentū regulariū clericorū. Et ecce rursus accingit q̄st nouo? Christi tyro ad spiritale certame, rursus induit arma potētia deo: sancta paupertas humilitate, rigore disciplina comobialis, oculū cūtem plandi, orandi assiduitatem. Quæ tamen oia uoto magis ualuit dū tenere quā actu. Et em̄ uniuersi confluēbant ad eū: nec modo mediocres sed & nobiles & potētes, illi se sapientie & sanctitati istructos, corrigēdos, ac regēdos, cōmittere festinabant. Et ipse interdūibat & exibat seminare semen suum: disponens & decernens tota auctoritate de reb? ecclesiasticis tāquā ex apostolis un? . Et nemo illi dicebat in qua potēte hæc factis: uidētib? cūctis signa & p̄digia q̄ facebat: & quā ubi sp̄s dñi tibi libertas. Vsum tñ sibi nō tūte satis acquirat ista, abfcs sed apostolicæ auctoritatis: & romā p̄fici debet maxime q̄ metropoli cæ sedē decet adhuc, & defuerat ab infrio pallij usus: q̄d est plenitudo honoris. Et usum est bonum in oculis ei? si ecclia pro qua tñ laborat: quē hæten? nō habuerat quæ acq̄reret studio & labore. Erat & altera metropolitica sedes qua de nouo confirmaret celsus: primæ tñ sedē, & illius archiepo subdita tanquā primati: & huic quoq; optabat nihilomin? palliū Malachias: cōfirmariq; auctoritate sedis aplice pro gratiā, quā bñficio celsi adipsi meruerat. In notescēte p̄posito displicuit fratrib? necnō & magnatibus, & populo terre. Oēs em̄ intolerabiles sibi iudicabatā diuinā oim̄ p̄ parentis absentia: & quod metuerēt de morte ipsius. Cōtigit interea mortē germanū ei? christianum noie uirū bonū plenū gratiæ & uirtutis. Eps erat illi q̄d sedē i celebri opinōe: sed utra sc̄monia & iustitiae zelo forte nō impar. Huius decessus magis terruit uniuerso: & discessit Malachia reddidit molestiorē. Dicebant autē nullo modo ascendendū uicē p̄grinatōi patrom̄: ut nō desolēt ois terra: si duabus tātis colūnis sub uno momento t̄pis desitua. Ergo oēs pariter cōtra dicunt. Et ut faciebāt, cū ille diuinā uisionē mensatus est. Non tñ desitire se illi nisi missa forte, prius de uolūtas super hoc interrogaretur. Prohibente illo nihilominus m̄strū: sed illa promalachie p̄te ter r̄ndisse inuēta est. Nec em̄ una cōtētū uice suere cupidit̄ retinēdū eū, demū cedentes dimittūt illū nō tñ sine ploratu & ululatu multo. Sed ne quid imperfecū relinqueret: tractare cepit quō defuncti fratris semen suscitaret. Et accessit ad se trib? discipulis suis: anxii: & uabat quā d̄gnat ad hoc opus siue uisitor uideretur. Et diligenter intuit? singulos, tu, inquit, o Edme (sic em̄ uocabat unus) suscipe onus. Ille cunctatē & stētē timeas, ait, tu enim m̄hi à domino designat? es: quia anuluū aureū quo desposāndus es iā nūc p̄uidi in digito tuo. Acq̄ uit ille: & malachias eo consecrato p̄ficiat. Cūq; egressus de scotia peruenisset eboracū: sacerdos quidā lycarus noie intuitus eum agnouit. Nec em̄ facie eius uiderat añ sed cū haberet sp̄m̄ p̄phetiæ reuelatū fuerat ei s̄p̄ridē de illo. Et nūc incūctanter circūstātib? digito eū demonstrā: hic ē, inq̄t, de quo dixerā, q̄ de hybernia sc̄tus uenit̄ pot̄ t̄lex, q̄ licet cogitatioēs hoim̄. Sic nō potuit latere lucerna sub modio: p̄dēt eā pos Sychari sp̄m̄ sc̄to, q̄ illā accēderat. Nā & multa secreta de eē suo, suorumq; deā sunt eā sc̄caro: q̄ ita eē uel fuisse oia recognouit. Sed & sochs malachia percutiantibus de suo reditu r̄ndit lycarus incūctāter, q̄ post res p̄bauit eūctus: paucos uidelicet ad modū de numero illo cum ep̄o redituros. Illi audito hoc suspicāti sunt mortē: sed deus aliter adimpleuit. Nēp̄ rediens ab urbe quibūdā apud nos, quibūdā & in alijs locis ad descendā conuersationis formā relisit. Iuxta uerbum sychari cū paucis admodū repatriauit. Hæc de sycharo. In ipsa urbe eboracensi accessit ad eū uir nobilis fm̄ sc̄m̄ ualeluus noie: t̄c prior in kyrkhā regulariū fratruū, nūc uerō monachus & monachorū pater in maistros monasterio ordinis nostriq; deuo? malachia se orōtib? satis hūiliter conuocauit. Is aduertēs multos habere ep̄m̄ socios & equos

paucos (nā p̄ter ministros & clericos alios, quos cum eo erat p̄bri & eq̄ nō nisi tres) obtulit ei sui quo ipse uocabat: hoc solum dolere se inquit q̄ esset r̄ctū? durē portās. Et addit. Libēt? deo dñm̄ si melior fuisset: sed si digna mihi ducite qualescūq; uobiscū. Et ego (ait ep̄s) eo libēt? accipio quo p̄dicas uisore: q̄ nō pot̄ nisi uile eē q̄d tā p̄ctola uolūtas obulerit. Et cōuersus ad suos hūc, inquit, sternite m̄hi q̄a cōmod? satis & sufficiens erit i lōgū. Quo facto ascēdit: & primo q̄d durū ut erat ferēs, postmodū mira mutatioē ualde cōmodū sibi & suauiter ambulatē inuenit. Et ne caderet super terrā de sermone quo dixerat usq; ad nouum annū quo mortū? est ipse, nō desecit c̄r̄a: sc̄us optimus & p̄ciosissimus palestridus. Quodq; uidētius miraculum cernentib? fecit: de sub nigro cecepti albescere: & nō multo post ut? inueniebatur albiior illo. Mihiquoz in uia hac datum est uidere uirum: & in eius usu & uerbo resecutus sum, & delectatus sum sicut in oibus diuitijs. Et ego uicissim, peccator licet, inueni gratiā in oculis eius extrin? & deinceps usq; ad obitum ipsius: sicut in p̄o mio p̄ratus sum. Ipse etiā dignatus diuertere claramullem, uis fratrisbus compunctus est: & illi nō mediocriter edificatū p̄sentia & sermone eius. Et acceptās locum & nos, atq; in timis uisceribus colligens: ualedixit nobis & abiit. Qui transalpina cum uenisset Iporiam ciuitatē Italiæ hospitiū sui parauit uisum, qui male habens moriturus erat, continuo sanauit.

Rat tunc temporis in sede apostolica felices memorie secundus Innocentius papa, qui cum benigne iustice p̄t: humanē satis illi super lōga peregrinatioē cōpalsus. Et primō quidē malachias quod altius infixerat animo, cum multis lachrymis implorabat: licere sibi uiuere & mori in claraule permittit & benedictioe summi p̄t̄ficis. Et perijt hoc non oblitus ad quod uenerat: sed affectus quo uenerat desiderio claraulis. Nō autē obtrinit, q̄d uir apostolicus lucris pot? uerorib? occupādū d̄cerneret. Nec tñ omnino frustratus est à desiderio cordis sui: cui mori sibi tñ nō uiuere donatum est. Mensum integrum fecit in urbe: loca sancta perambulans, & frequēta causa orationis. Cumq; per id temporis sepe ac diligēter ab eo & ab his qui cum eo erant, summus pontifex inquit sisset esse patri: mores, statum ecclesiarum, & quantā in terra deus pe eum operatus fuisset: paranti iam repatriare commisit uices suas, per uniuersam hyberniam legatum illum cōstituit. Significatum siquidem eam ab ep̄i scopo Gilberto (qui ut supra memorauimus tunc legat? extiterat) q̄ nō possit p̄re senio & debilitate corporis uillicare. Post hæc perit malachias cōfirmari noue metropolitans constitutionē: & utriusq; sedis pallia sibi dari. Et cōfirmationis quidem priuilegiū mox accepit: de pallijs autem oportet, ait summus pontifex, solemnitus agi. Cōuocatis ep̄iscopis & clericis & maiorib? terre celebrabis generale cōcilium: & sic cōiuncta & cōiuoro uniuersorū per honestas personas requiretis pallium & dabitur uobis. Deinde tollens mitram de capite suo, imposuit capiti eius sed & stolam cum manipulo dedit illi quibus uti interoferendum solebat. Et salutatum in osculo pacis dimisit eū: apostolica sultum benedictione & auctoritate. Qui reuertens per claraulem suā secunda nobis largit? est benedictionem. Et alta susp̄ria trahens q̄ nō liceret sibi pro suo desiderio remanere, hinc, inquit, interm̄ p̄ me oro ut restitueatis, qui ad uobis dicit quod nos postmodum doceant. Et insert. Erant nobis in semen, & in semine s̄to benedictur gentes, & illæ gentes quæ à diebus antiquis monachi quidem nomen audierunt, monachus non uiderunt. Et dimissis quatuor a latere suo abiit. Qui probat? digni inuenit: monachi facti sunt. Post aliquid tempus cum iam sanctus esset in terra sua, misit alios: & factum est de illis similit̄. Quibus per aliquantū tempus instructis & eruditis corde in sapientia dato eis in patre sancto sic christiano qui erat unus ex ip̄s, em̄issus eos: adiungentes de nebris quantū sufficerent ad numerū abbat̄. Quæ cōcepit & peperit

& peperit filias quinq;: & sic multiplicata semine angelicit in dies numer? monachorū: iuxta desiderij & uaticinium malachia. Nā iam repetamus ordinē narrationis. Malachias p̄fect? à nobis ipse puenit scotia. Et inuenit Dauid regē q̄ adhuc hodie sup̄est i quodā castello suo: cuius filij inuadabat ad morte. Ad quē ingressus honorifice à rege suscepit, & humiliter exoratus ut sanaret filij suū: q̄ cui b̄ndixit ap̄st̄ inuenē, & itūc i eū ait. Cōfide filio mō r̄ctis hac uice. Dixit hoc, & die sequēti dēni p̄phete secuta est sanitas: sanitate laetitia p̄ris: clamor & strepit? totius exultatis familie. Exijt sermo ad oēs, nec em̄ q̄d in domo regis & regis acciderat filio latere potuit. Et ecce ubiq; refulsāt gratiā actio, & uox laudis: tū p̄ salute dñi, tū pro miraculi nouitate. Hæc? est iste, nā uir adhuc unicus p̄ris sui, miles fortis & prudēs: patristans (ut aiūt) insectado iustitiae & amor ueri. Et amauit uterq; malachia quādū uis x̄r̄t: tāquā illū à morte reuocasset. Rogabat eū manere p̄ aliquot dies, sed ille declinās gl̄ia, moram non sustinuit: & mane carpebat iter. Traiūti igit p̄ uillā noie Crugeldū: occurrit puella muta. Orate illo solutū est uinculū lingue ei? & loq̄bat recte. Dehinc uillam ingredis quā noiam ecclia sc̄ti nichaelis, oblatā sibi mulierē p̄hērica & uinētā sanib? corā oī populo curat: & dimissa incolūm p̄uocificat. Peruenies uerō ad portū lapaperi, trāsi tū ibi p̄ alioquot dies p̄solabat: sed mora minime trāsi octo. Confrustrat̄ interim de uirḡs in sepē textis orationū: ip̄o tubē te, ip̄o operatē pariter. Columatum circūdedit uallo: atq; interiaccens spatij in cōnsterium benedixit. Sane me ita b̄ndictis miracula satis declarāt: quæ usq; hodie ibi acquirantur. Inde est q̄ de finitimis locis infirmos & male habentes illo portare confueuerunt & sanant multi. Mulier totis dissolutis mēbris, plaustro uecta illuc, pedibus suis remeant domum: una dumtaxat nocte nō frustra in loco sancto p̄restolata miām dñi. Alia quædam s̄bdem pernoctabat in oratione, quā forte reperiens solam homo barbarus accessus libidine, & sui minime compos: irruit uerbosus in eā. Conuersa illa & tremefacta suspiciens aduertit homē plenū diabolo sp̄i: heu tu, inquit, miser quid agis? Conuersa ubi es: reuerere hæc sancta, deser deo, deser seruo eius malachia: parce & tibi ip̄i, nō desistit ille furib? agnatus in suis. Et ecce quod horribile distū est ueniarū & tamidum animal quod buffone uocāt: ussum est reptans exite desinter femora mulieris. Quid plura? Terre factas resilit homo: & datis saltrib? festinus oratorio exiit: ille confusus abscelsit, & illa intacta remansit: magno quidē & delmiraculo, & merito malachia. Et pulchre op̄i fecdo & abhominando: sedū interuenit & abhominabile monstrum. Nō profusus aliter decuit bestiale extrin? libidinem quam per frigidissimum uermē, nec aliter temerariū frenari autum, frustrari conatū quā p̄ uile inutileq; bestiolam. Et hæc loco illo sufficiant, pauca de plurib?. Nūc iam reliqua prosequamur.

Ascendit Malachias nauem, & prospere nauigans applicuit monasterio suo benchorēsi: ut primi filij primam reciperet gratiā. Quid animi putas gessisse filios, sano de uita tam lōga recepto patre, & illo patre? Nec mirum si se toto in gaudij effuderūt uiscera eorum in reditu eius: quando & exteris circumquaq; gentibus incedit̄ bilēm mox lætitiā uelox rumor inuexit. Deniq; de ciuitatibus & castellis & uicis occurrit ei: & quocumq; diuertat suscipitur exultatione uniuersæ terre. Veruntamē nō sapit honor: opus exerce tur legationis. Multis in locis celebratū cōuent? multū nequa regio fer portio regionis legationis fructū, & utilitate fructū. Seminat sup̄ oēs aquas: nō est qui se abscōdat ab opera sollicitudinis eius. Non sexus, non ætas, non conditio, nō professio reputatur. Vbiq; d̄currit, ubiq; latere: ubiq; innotat tuba celestis. Vbiq; d̄currit, ubiq; strumpe: euaginato gladio lingue ad faciendā uindictam in nationibus, in crepationes in populis. Terror eius sup̄ facientes mala. Clamat iniquis, nolite iniquē agere, & de

linquentibus nolite exaltare cornu. Religio ubiq; platur pagas, fouet. Oculi ei? sup̄ eos: & cura ei? ad necessitates eorū. In cōclij q̄ passim celebrant̄ repetunt antiquæ traditioēs: quas tñ bōas fuisse cōstitit, abolitas uerō ne gligentia sacerdotū. Nec modo uetera instaurant: eundem tur & noua. Et quæcūq; p̄mulgauerit: tanquā cælitus edita acceptant, tenent scripto, mādant ad memoria p̄posterorū. Quidm̄ cælitus missa crederent: q̄ tot cælestia cōfirmat miracula: Et ut hie dicitis facia: p̄stringā nonnulla pauca. Quis em̄ c̄r̄ta enumeret? Quæ libēt? fatore imitādis immoer: quā admirādis. Et meo qdem iudicio primum & maximū miraculū quod dedit, ip̄e erat. Vt em̄ taccā iteriorē hoim̄ eius, cuius pulchritudine, fortitudinem, puritate satis indicabant mores ipsius & uita: ip̄sum exteriorē ita uno semper modo, ip̄oq; modestissimō & decetissimo gessit: ut nil profusus appareret in eo q̄d possit offendere intuetes. Et q̄d eū uō offendit i uerbo ille p̄fect? est uir. At uerō in malachia quis unquā etiam in curiosi? obseruaret, depræhēdit oculosum non dico uerbū sed nutū. Quis manū pedūe mouētē frustra? Imo quid nō edificans in eius incessu, aspectu, habitu, uultu, uultu Deniq; uultu hillaritate, nec sulcauit meror: nec leuitauit risus. Torti i eo discipuli natū, totū in signe uirtutis: p̄fectissimā forma. Per oia ser? sed nō austerus. Remissus inter dū: dissolutus nunquā. Negligens nihil: t̄c p̄tpe multa dissimulās. Quiescit sepe, sed minūe in actio cōfusus. A die p̄rio cōuersionis suæ usq; ad extremū uitæ sine p̄prio uitā. Non reddi nō ancillas nō uillas, nō uiculos, nō deniq; q̄cquā fecerūt ecclesiasticorum, seculariūue: mel in ip̄o habuit ep̄atu. Mensæ ep̄ali nihil profusus cōstituit uel asignatū uir ep̄s uiuere. Nec em̄ uel domū p̄p̄riā habuit. Erat autē penē incessanter c̄r̄cūcūens parochias oēs euagelo feruens, & de euagelo uiuens, sicut constituit et d̄ns: dignus est in quibus opariū mercede sua. Nisi q̄ frequētius ip̄sum euageliū sine sum ptu ponēs: de laborib? suis suorūq; ferebat, un? se alios qui secū laborabāt in opere ministrari sustentaret. Porro si interdū quiescere oporteret: sc̄tus hoc faciebat locis: q̄ ip̄e p̄ Hyberniā sp̄raret uniuersam. Apudq; uerō mora facere libuisset, illorū se cōformauit morib? & obseruatis cōi cōitē? uita & uita. Nō fuit i uictu, nō fuit i uictu in quo potuisset malachias dignosc̄ inter ceteros fr̄es: it̄m cū maior eēt hūilissimū se i oib?. Deniq; cū exiret ad p̄dicandū, cū pedib? pedes & ip̄e ibat: ep̄s & legat?. Forma aplice hæc: & de magis mira in malachia, q̄ rara nimis i alijs. Ver? p̄fecto ap̄lorū hæres est iste: q̄ talia agit. Sed aduertere est quō diuidat hereditatē cū fr̄ib? suis: ex nepotibus ap̄lorū. Illi d̄nant in clero: iste dū esset liber ex oibus oim̄ se seruū fecit. Illi aut nō euagelizates māducet, aut euāgelizāt ut māducet: malachias imitās Paulū māducat ut euāgelizet. Illi factū & quæstū æstimat̄ p̄ferat: malachias hereditate uēdicat sibi opus & onus. Illi felices se credūt si dilatauerint terminos suos: malachias in dilatāda charitate gloriat. Illi cōgregāt in horrea, & dola replēt, un? onerēt mensas: malachias colligit in deserta & solitudines un? impleat caelos. Illi cū accipiat decimas & primitias & oblationes illup & de cæsaris bñficio telona & tributa & alios reddi? inuitos: solliciti sunt in s̄stomum qd māducet, & qd bibāt: malachias nihil horū h̄is, multos tñ locupletat de p̄p̄uario fidei. Illi nec cupiditatis nec sollicitudinis ullus ē finis: malachias cupitēs nihil nō nouit tñ cogitare de castino. Illi à pauperib? exigunt q̄ d̄t diuitib?: iste sollicitat diuites p̄ pauperibus sustentandis. Illi maris nauatū subditorū: iste p̄ctis eorum altarā cumulat uotis hostijsq; pacificis. Illi alta palatia c̄r̄gūt turres ac momia ad caelos leuāt: malachias nō h̄ns ubi caput reclinet opus facit euageliū: illi equos accēdit cū turba hoim̄ gratis māducatū panē & nō sustinet malachias sep̄? sc̄toū fm̄ col legio pedes c̄r̄cūit, portās panes angelorū q̄? satiet aias c̄r̄r̄ctes. Illi p̄bes ne agnoscat̄ qd̄, iste crudit. Illi potētes & tyrannos honorāt: iste punit. O uirū aplūcū cūc̄ tot & talia nobilitat̄ signa aplat? sui, qd ergo mirū si mira est

operatus sic mirabilis ipse. Imo uero non ipse sed deus in ipso. Alioquin tu es deus, inquit, qui facis mirabilia.

Erat mulier in ciuitate Caltratum demonium hñs. Vocatus est Malachias, orat p addicta urget inuaforem, exit. Sed nodā exaltatura nequitia ei? miseram inuadit muliercula q forte ppe a sisset. Et Malachias. Nō ad hoc, inq, tibi illa tulit ut hac puaderes: rexī & ab ea. Parer: sed repetit priorē. Qua denuo pulsus, recurrit in alteram. Ita p alqd spaciu alternatim uexa bat illas hinc inde refu gēns. Tūc scētus sibi indignas illudā dāmonē, colligēs q spm̄ infirmitatē: & totis uirib⁹ fidei scō imperu in aduerſa rñū ab utraq; fugauit; & quidē nō minus uexatū his quas uexauerat ipse. Ceterū q morā fecit scō, non putes lectōr fuisse uirtutis eius, sed dispensationis diuinę: ut uidelicet ex hac manifestior fererēt & maligni pñtia, & uisoria mala chie. Deniq; audt qd alibi fecerit: nō aut per pñtia sua. Et utiq; potuit pñs: qd absens ualuit. ¶ In regione aqilonaris pñs Hyemix iacebat in firmis in domo: meo dubiū quid dāmonū malicio: Nā quadā nocte audiuit eos loquentes dīcētes alē ad alē. Vide ne miser iste hypocrita illi? Itra tum stramice cōtingat: & sic effugiat manus nostras. Cōgruouit hō q malachia loqrē: quē nō multo ante in eadē domo meminerat pnoctasse & adhuc stramē in loco. Sum pta q fiducia & quo potuit conatu cepit reperere debilis corpē: sed fide fortis. Et ecce in aere clamor & uociferatio. Prohibe cū phibere: retine cū retine: amittim pda. Verū is que portabat fides & desiderū euadēdū: quāto plus clama bāt illi, tātomagis genibus manibusq; nitens ad remediū festinabat. Et perueniens ascendit lectū: uolūtat in stramē: ne audit ululātū plangētū. Heu heu ipi uos prodidim⁹, decepti sum⁹: euasit. Et dicitō cit⁹ recessit ab eo dāmonū terror, & horror quē patiebatur: & ois parit exgritudo. ¶ In Lemor cūitate hō a dāmonio uexat⁹: p malachia libera tus est. ¶ Lic trāseūti alqñ plāgmā oblat⁹ illi infans hñs dāmonio: san⁹ relāt⁹ est. In regione eadē ligatā funib⁹ fre, netica solui fuisse & i aqua, quā bñdixit lauari. Lota est: & sanata est. ¶ Alteram quoq; in saballo regione ulydā me bra pñtia dentib⁹: laniāre: orādō & tāgēdo curauit. Amē te hoim multa p dīcēte futura: amīcī & ppinq; adducit ad dei hoim uirtū funib⁹: fortiterq; fortem ad nocēdū rābes ipsa fecisset, & terribile ualde. Orat malachias: & in cōtineti rēger sanā & soluit. Factū est hoc loco qdā cūsus nome tacemus: q nimis barbarū sonet, sicut & aliamulta. ¶ Exies de qdā ecclia obuiū habuit hoim cū uxore sua q nō poterat loq. Rogat⁹ ut ei⁹ miserat, stat in porta popu lo circūstare: & data bñdictione sup eā: tubet dñicā dicere orōne. Dixit illā, & pp̄sbñdixit dñm. ¶ In ciuitate cui nō me oētreb decēb̄ lectulo qdā tā dtes. xii. priuat⁹ liguē officio: ad iustitiā uisitatē scē, loq̄la recuperat: eucharī stia sūm̄it: & ita munit⁹ extremū in bona cōfessione efflauit spm̄. ¶ O uisus fructifera in domo det: o olei iucunditatū sum ges & lucēs. Et spēdore miraculi illustrauit sanos & sua uitate bñficiū unxit infirmū: cui mox mortuo salutarē cō fitendi & cōscandi obtinuit facultatē. ¶ Intrauit ad eū quī dā de nobilib⁹ hñs cū aliquū dicere. Qui interloquēdū fide plen⁹ tres fūcos pie furat⁹: de lectulo in quo ille sede bat tulit secū: & multa de⁹ de furto pietatis ē operat⁹: fide illius, & p̄sulis scitate. ¶ Forte uenerat in ciuitate noie duenuania. Et cū sederet ad mēsam, ingressus uir nobilis de ciuitate ipsa humilī supplicat p uxore p̄gnātē q iam soleme p̄terisset tps̄ p̄dēdita ut miraret oēs: & nemo aliud quā uisū periculum crederet imminere. Rogat⁹ & cū eo necmias eps̄ illius ciuitatis, qui iuxta eū sedebat: ro gat⁹ & ceteri quot quot aderant simul dīcēbentes. Tū il le. Cōpator ei, inquit, q bona mulier sit & pudica. Et por rigens uiro poculū cui bñdixerat, uade, inq, da illi hibe re: scētus eā lūmpo benedictōis potu, & sine mora & sine periculo pariturā. Fadū ē qd p̄cipit: & noie ipsa subsecu tū est qd p̄misit. ¶ Sedebat i cāpo cū comite uiliditē aliqua tractās: & multitudine copiosa circa eos. Venit mulier gra uida, & uerē grauida. Indicat de cōtra oēs naturā leges re

tinere partū iam. xv. mensib⁹: & dteb⁹. xx. Cōpassus mala chias sup nouo & inaudito incōmodo, orat, & miser parit & q aderat letati sunt & mirati sūt. Oēs em uiderūt i qua facilitate & uelocitate loco eadē enixa sit & tridit negat part⁹ piculū miraculo comōtū ita cūctōri. ¶ Accidit ibi de qdā: part qdē miraculo sed forte dīspari. Vidit hoim qui publice tenere dīcēret cōcubina fratrīs, & hic erat mī les minister comitis. Et publicē cōueniens in cētus uosum, al tēri ei Ioānē exhibuit: nō licet tibi, in quēs, cōcubina hre fratrīs tuī. Et ille alterū ip̄si nihilomin⁹ herodē redhibēs, nō mō nō andūtū eū, sed & supbe rīdit: & corā oib⁹ iura bat nūquā se dimissurū. Tū cōmotus malachias, sicut erat p iustitia uehemētē zelās: & de⁹, inq, te ab illa seper uel inuitū. Parupēdēs ille ex mīstati ab hī indignabūd⁹. Of fendēs q mulierē nō longe a turbata cōstituta in loco op̄ presit eā: sicut erat sathane tot⁹: cap̄ paulū aī tradit⁹ furo rat. Nec latuit flagitū. Ancilla q dñam comitabat recurrens domū (nempe haud p̄nāberat loco) nūciat anhela qd mali accidit. Ad quā uocē germani illi⁹ q domi erant zelantes fororis stuprū tota illo festinantia peruolāt: pudī citē hostē ip̄o in loco & opere sceleris deprehēsum, mul tis cōfessum uulnerib⁹ interimit. Necdū cōtē⁹ solutus erat: cū ecce armiger illi⁹ qd euenerat nūciat. Et mirat⁹ sunt uniuersī, q suā malachia tā celerē habuisset effectū. Timuerūt quōq; flagitiosū auditō hoc uerbo (nā multū erat in terra) & territū purgatū funi: lauātēs man⁹ suas i sangui ne p̄ctōris. ¶ Diarmitū comitē multo tā tpe decubente le cō durit qdē icrepās q mal⁹ hō eēt imoderat⁹: seruēs uētrī & gulle: bñdīcta ap̄sum aqua sinemora surgere fecit: & ita ualēt, ut silico eequi accedere: & utiq; p̄ter ipē suā ip̄s⁹ & suorū. In urbe calefētē uisū hō an eū cū filio palitico, rogās illū sanari. Qui orās breuiter uade, inquit, filius tuus sanabit. It, & crastino redit cū filio: sed minime sanato. Tū surgēs malachias & stans sup eū dicit⁹ orauit, & sanat⁹ est. Et cōuersus ad patrē: offerē itq; illum deo. An nuit hō: sed nō renuit, & post aliquo amos ille iam iuue nis recidēt i dīp̄m: sine dubio ppter inobediētā patrīs, & pacti transgressōne. ¶ Alius qdā uenēs de lōgm̄ quo eū esset malachias i sanib⁹: munitio attulit ad eū hñū: pedū penitus officio desitū. Percussit⁹: quonā modo illac cidisset: ut sup̄p̄cor, inq, dāmonū malignitate. Et addit: Ludēt i prato ip̄i (nī fallor) miserē soperē euigilās q̄ puerulus sic finemūt. Hęc dīcēs cum lachrymis precem fundit: efflagitat opem. Miserunt eius orauit malachias: tu bēs agrū iterū dormire ibidē sup solū. Dormiuit: & sur rexit sanus. Hīc ipse qā dēlonge uenerat aliquādū in co mitatu suo retinuit: & erat ambulās cū eo. ¶ In mōasterio Benchorēsi paup quidā fratrū elemosynis suscebat. Et erat quotidiana accipiens stpē: aliqd officī facitās in pī strinō. Is claud⁹ ab a uis duodecim humi manibus, repēs post se traheret pe des emortuos. Quē dīcē quadā cū cellā suā malachias moestū & morētē inuenēs: cām percussit. Et ille. Vides, inq, quā ex lōgo misellus affiger, & man⁹ dñi super me: & ecce ad cumulū arēna, hoies q misererī debuerāt irridēt me pot⁹, miserie exprobrātes. Quē ubi audiuit pietate motus suspexit in celi: manus pariter le uans. Facta autē breuē orōne ipse intrauit cellā & ille surre xit. Et stās sup pedes suos mirabatur si uerē esset q erat pe nē somnū suspicāt⁹. Coepit tū se pedētūm mouere, neq; eū posse ire satis credebatur. Tādē quā ē graui somno eū glās, cognoscat miam dñi super se: firmier gradit⁹. & in pī strinū reuertit: exultēs, & exultās, & laudās deū. Viso eo, q ante uiderat & cognouerāt, replet⁹ fump stupore & exstāt phantasma putātes. ¶ Virū tē hydropicum orando sana uit, q silico remansit i monasterio pastor ouīū factus. ¶ Cū uitas, Hybemice noie corcagia, uocabat ep̄o. Tractat⁹ est de electōne, disseniere partes ubiq; ut affolent p̄sul uo lentibus cōstituerē suū, nō dē. Venit illuc malachias audt tā dissenhōe. Cōuocato clero & populo: scitā corda & uo tā discordantū unire curauit. Et persuasit illis totū nego cū sibi debere credi: cū potissimū sollicitudo icumberet illius

Alius sicut & altarū p Hybemā eccliarū, incōtinenti no minat eis nō quēpiam de nobilib⁹ terre: sed magis quē dam hoim pauperē quē scīret sanctū & doctū, & hic erat alienigena. Querit illi, nūciat decēb̄re lecto, & ita debi lis ut nullo pacto exeat, nisi in manibus portat⁹ ministratū. Et Malachias: Surgat inquit in noie dñi ego p̄cipio, & bedētia saluū facit eū. Quōd faceret iller: Parere uolebat, sed iparat⁹ se sentebat. Quōd & si posset ire, ep̄ati reformidabat. Ita cū uolūtatē obediēdi pugnātē gemino ho ste, pondere languoris, & metu oneris: uicit illa rñ, data si bi in adutorū spē salutis. Itaq; conat⁹, mouet sese, tentat uires, inuenit se solito fortiore. Crescit pariter fides cū uirib⁹, & rursus facta fortior fides dat uicissim uirib⁹: inre mētū. Iam surgere p se ualeat, tū meliuscule gradit⁹ nec fen tite in ambulādo lassitudinē, demū expedit⁹: & alacer per uenire ad Malachia sine hois adiutorio. Qui affumens eū misit i cathedrā, clero & pp̄lo collaudāte. Hoc tā in pace factū est, q nec illi aut sibi Malachias uolūtatē in aliquo obuiare, uidentes signū qd fecerat, nec ille parere dubita uit tā euidentē argumētō factus securior de dñi uolūtatē. ¶ Mulier qdā fluxū sanguis patiebat, & hac nobilis, cha tissima Malachia pl⁹ tū ob morū quā gñis nobilitatē: quē ex toto desēct⁹ (nimirū cū sanguine exhaustis uirib⁹ bus) iam posita in extremis misit ad dei hoim, ut (qd sup erat) aise subueniret: tū se tā nō eēt uisur⁹ in corpe. Audies Malachias molesit tūle, q mulier uirtutis foret, & uita ei⁹ fructuosa ope & exēplo. Et uicēs se non posse satis ac currere repēhūt, accito Malcho q inuenit eēt & expedi tus (spē eēt) supra memim⁹ frater Xp̄iani abbatis) ac celerā inq, ser illi trā poma hęc, sup q nōmē dñi uocauit. Cōsūdo in ip̄o q ubi ex gustauerit, nō gustabit mortē priuā quā nō uidet, & si tardiusculē secutoris. Festinat Malchus sū madatū & uenēs intrat ad moriturā, alterū se exhibēs puerū Helisat: nisi q huius efficator opa fuit. Iubet missam sibi i Malachia bñdictionē accipe, & gusta re, si quo nō ualuerit. At illa exhibitata auditō noie Mala chie ut obedire possit, nutu signa paulisp se erigē uelle, nam uerbo nō poterat. Erigit gustat, gustato confortata est, loquit⁹, & gras agit. Et inmisit dñs soporē in eā, & sua uisitē requirit in eo cuius uisū diu caruerat, sicut & x̄su, stetit interim sanguis, & post modicū exp̄gefacta sanam se reperit, nisi q longa mēdia & sanguinis minutioe ad hęc debilis erat. Si quom̄, dīcē sequēti desiderat⁹ Mala chie aduēt⁹ aspectus q̄ p̄fici. ¶ Habibat uir nobilis in uicinia Benchorēsis monasteri. Cui⁹ uxor cū in firmare ad mortē, rogat⁹ Malachias ut descēderet p̄su quā more res, inuirmā incturus oleo, descēdit, & intrauit ad eā. Quo uisū exultat illa, spē aiata salutis. Et cū pararet ungere eā, uisū est oib⁹: differēdū pot⁹ usq; mane. Erat em̄ uespa. Ac queit Malachias, & data bñdictione sup agrā exiuit cū his q secū erāt. At uerō post modicū subito clamor factus est, plāt⁹ & strepit⁹ mult⁹ p torā domū, sigdē isonuit q mor tua eēt, Accurrit Malachias tamulū auditō, & secuti sūt eū discipulī ei⁹. Et accedēs ad lectū, ut certo cōp̄tē exp̄ raste, cōsternat⁹ est aīo, sibi imputās q fraudatā grā sacra mētī obierit. Et eleuatis i celi manib⁹, obsecrō dñe inq, insip̄eter egē, lego peccatū q distul, nō ista q uoluit. Hęc dīcēs cōtestat⁹ est in audientia oim, nullā se recepturū cō solationē, nullā daturū regem spiritū suo, nisi quā tulerat liceret restituere grām. Et stās sup eam tota nocte labora bat in gemitu suo: & p oleo scō largo imbre lachrymarū pfundēs mortuā uicē illi unctōis quā poterat exhibebat. Ipse qdē est. Ad suos aut, uigilātē inquit & orare. Itaq; in plāmis illi, ille in lachrymis, noctē duxerē puigilē. Et ma ne factō exauduit dñs sc̄m̄ suū, qā sp̄s dñi erat postulans p eo; postulat p sanctis, gemitib⁹ inenarrabilibus. Quīd plura? Aperit oculos que fuerat mortua, & ut solent q de graui somno euigilāt, fricās sibi manibus frontē & tempo ra, sup lectū se erigit, & agnitō Malachia inclinās deuorē falat eū. Et uerō luctu in gaudū, stupor applicādū oēs, & qui uiderūt, & q audierūt. Sed & Malachias gras agēs,

bñdixit dñm. Et unxit eā nihilomin⁹, scētus in hoc facto remitti p̄cā, & q oīo fidel saluet infirmū. Post hac abijit le, & illa cōualuit, & uicēs incolumis tpe aliquātō ut glia dñi manifestaret in ea, p̄cāta p̄nā quā sibi Malachias in tūxerat, in bona cōfessione sterū obdormiuit, & migra uit ad dñm. ¶ Fuit itē mulier cui sp̄s iracundie & furoris intantū dīaref, ut nō solū uicini & cognati fugerent cōn fortium eius, sed filij quoq; ipsi uix uisuerēt habitare cū ea. Clamor & rācor & rēpēstas ualida ubiq; fuisse. Au dax, & ardēs, & p̄ceps metuēda lingua, & manu, importa blis oib⁹: & inuisa. Dolētes filij tum p illa, tum pro seipsis trahūt illā ad pñtiam Malachie lachrymabilem cum stetur querimonia deponētēs. Vir aut scētus & periculū matris, & incōmodū miserās filiorū, scorum aduocat illam, fuerit ne confessā alqñ p̄cā sua sollicitē percuñctatur. Rūdit, ne quaquā. Cōstere inq, Parer, & ille in fugēs pōnitētia, cō fitētī orāsq; sup eā ut dñs ops det ei sp̄m̄ mactū uicinis, in noie dñi letumē ultrā frasca fuit. Sequit tanta mactū do, ut pateat oib⁹ nō esse aliud quā admirabilem muta tionem dextere excellē. Fert adhuc hodie uisere, & tāte eēt patētētia & lenitatis, ut q oēs exasperare solebat, nullis modo exasperari dānis, cōtumelias, afflictiōnibus queat. Si licet & me iuxta aplm̄ abundare in sensu meo, accipiat q; q; ut ualeat, ego istud superiori fūctitate miraculo mor tue cēleo p̄ferendū, q exterior quidē ibi, hīc uerō inte rior reuēxit hō. Et nūc curramus ad reliqua. ¶ Vir fm̄ scū lum honorabilis, fm̄ deo timoratus, uicēns ad Mala chia questus est sup sterilitate aīe suę, supplicans ut sibi obtineret ab oipotente deo gram lachrymarum. Et subr dēs Malachias q gratam haberet in noie seculari deside rīū spiritale, suā maxillā maxillā illi⁹: quāsi blāndēdo con iungēs, stat (inq) tibi sicut petisti. Tātos exidē & penē cō rtiuos exit⁹: aquarū deduxerūt oculū ei⁹, ut illud scriptu rē ei posse aptari uideret. Fons ortorū, puteus aquarū ut uentū. ¶ Et in saluā maris in Hybernia ab olim secūda p̄ scū & mare sibi p̄scōrum ualde. P̄tis (ut credit⁹) habitan tū, adēmptra copia solita, quē multos habebat filios n̄ir mata est & tāta fundit⁹ sui cōmoditate emarcuit. Dolentibus accolis, & iacturā graūē pp̄lis agrefcentibus, reuo latū eēt cuidā mulierī p̄cib⁹ Malachie posse asseri reme dium. Idēq; innotuit oibus ipsa p̄dente. Nutu dē cōrigit adesse Malachia. Dum em̄ circūiret & repleret euangēlio regionem, diuertit illuc, ut & ipsa eadē grām imparreret. At Barbari qbus erat maior cura de p̄cib⁹, omni in stantia flagitāt ut potius respicere dignetur super sterilitatem in saluē suę. Qui cam responderet se minime ad hoc uenēs se hominū magis quā p̄scū desiderare captiuitatē dēns tū fide corū, hęc in litore genib⁹ orauit ad dñm, ut licet indignis, indultū olim benedictū tanta fide repetentib⁹ nō negaret. Accēdit oratio, accēdit & p̄scū multitudinē, & for te uberior quā in dieb⁹ antiq; Et ipsa pp̄lo terre p̄uen rās usq; in hodiernū dīe. Quīd mirū si orō iustū que pene trat cēlos, penetrat ut abyssos, & de profundo maris tan tas p̄scū copias euocauit? ¶ Venierit aliqñ tres ep̄scopi in uillā Pochart: quē dicit locū natiuitatis Brigide uir ginis: & quartus erat Malachias. Ad quē presbyter q ho spitio susceperat eos, quid faciā inq, q p̄scos nō habeo? Quo rīdētē ut quæreret à p̄scatorebus, Bitemū est ait q non inueniunt p̄scos in flumine, unde & p̄scatores pro uis distit etiā arti suę renūciauerūt. Et ille. P̄cipe, inq, laxari r̄hetia in noie dñi. Factum est, & capti sunt salmo nes. xii. Sed d̄ miserūt, & capris totidē, inopinatū infertē mētīs & ferculū & miraculū. Et ut clarē liquet Malachie meritis hoc datum fuisse, aliq; quoq; duobus sequētib⁹ amīs eadē nihilomin⁹ sterilitas p̄durat. ¶ Fuit quidam clericus in Lemor pbabilis ut ferē uixit, sed dē nōn ita. Is sc̄olus in oculis suis p̄sumptit dicere in Eucharīstia esse tantūmodo sacm̄, & nō rem sacramenti, id est solam sanctificationē & nō corporis uicēritē. Sup quā Mala chie secreto & sepe cōuēt⁹ sed in cassum, uocat⁹ ad me dñū est, scorum tū i laicis, ut si fieri posset sanaretur, & nō